Interreg “RADA un RĀDA”: Mākslas projekti aizrauj un iedvesmo

Starptautiskai mākslas dienai par godu, kas katru gadu visā pasaulē tiek atzīmēta 25. oktobrī – šī mēneša **Interreg “RADA un RĀDA” kampaņa** tiek veltīta tēmai **#9 Māksla**. Šeit uzzināsiet, kādi interesanti un veiksmīgi mākslas projekti tika īstenoti ar Interreg programmu atbalstu.

> Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projekts “WasteArt”

Ņemot vērā iedzīvotāju skaita palielināšanos un patēriņa ieradumus, atkritumu apsaimniekošana šobrīd ir īpaši aktuāla problēma, kas galu galā var novest pie nopietnām vides problēmām. Projekta “WasteArt” galvenais mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni par atkritumu samazināšanu, to atkārtotu izmantošanu un pārstrādi, kā arī mainīt cilvēku ieradumus, lai tie kļūtu videi draudzīgāki.

Projekta laikā tika rīkota publiska mākslas un radošas otrreizējas atkritumu izmantošanas kampaņa “PROM no acīm, PROM no prāta” (*“NOT out of sight, NOT out of mind”*). Tās mērķis ir atbalstīt un realizēt mākslas un radošo industriju projektus, ar kuru palīdzību radošā veidā veicināt dažādu sabiedrības grupu izpratni par atkritumu apjomu, tā radītajām problēmām un resursu efektīvu

izmantošanu nākotnē.
Kampaņas laikā 17 mākslinieki no 9 valstīm, tai skaitā Latvijas un Igaunijas, radīja 14 mākslas projektus, kas nokomplektēti vienā ceļojošajā izstādē. Lai vēstītu par pārmērīgo patēriņu, atkritumu apjomu, iespējām tos otrreizēji izmantot un pārstrādāt, mākslas darbi apceļoja 6 izstādes pieturas vietas Latvijā un Igaunijā.

> URBACT programmas projekts "Re-grow City"

Re-grow City ir URBACT programmas projekts, kurā 7 partneri pārņem labo praksi no Vācijas pilsētas Altenas ar mērķi pārvarēt ilgtermiņa iedzīvotāju skaita samazināšanos mazajās pilsētās un sekmēt uzņēmējdarbību. Viena no projekta dalībniekiem bija Alūksnes pilsēta, kas projekta ietvaros izvēlējās attīstīt pop-up metodi.

Uzzini par to vairāk šeit:
Piemēram, Alūksnes tirgus paviljons, kas daudzu gadu desmitu garumā ap sevi bija pulcējis tirgotājus un pircējus, 2020. gada vasarā piedzīvoja atdzimšanu.
Tagad Alūksnes alus pop-up paviljons ir vieta, kur vasaras sezonā satiekas craft alus, māksla, radoša gaisotne, mūzika un cilvēki. Alūksnē darītie amatali, ali no citām labākajām Latvijas mazajām darītavām, neliela vietējo mākslinieku un fotogrāfu galerija un koncerti – tas viss vecajā Alūksnes tirgus paviljonā.

Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekts "LV-RU Heritage"

Šī projekta ietvaros tika restaurēts Daugavpils cietokšņa 7. bastiona pulvera pagrabs. Jaunās telpas pielāgos Marka Rotko mākslas centra multifunkcionāla izstāžu sektora funkcijām, kur būs skatāmi slavenā latviešu keramiķa Pētera Martinsona (1931-2013) mākslas darbi.

Izcilā mākslinieka darbi glabājas daudzās galerijās un muzejos Latvijā un ārzemēs. Marka Rotko mākslas centram Martinsons uzdāvināja vairāk nekā 300 keramikas un 24 grafikas darbus. Pēc mākslinieka nāves viņa radinieki papildināja šo kolekciju ar vēl gandrīz 300 darbiem, kā arī ar fotogrāfijām, skicēm un mākslinieka personiskajam lietām. Kopš 2013. gada mākslas centrs 29. jūnijā (Pēterdienā) rīko Martinsonam veltītu piemiņas pasākumu. 2016. gadā I Latvijas Starptautiskās keramikas biennāles laikā pirmo reizi notika “Martinsona balvas” pasniegšana Latvijas un ārzemju keramiķiem.

Pēteris Martinsons dzimis 1931. gadā Daugavpilī. 13 gadu vecumā kopā ar vecākiem aizbraucis no dzimtās pilsētas, jo Otrā pasaules kara laikā nodegusi māja, kurā ģimene dzīvojusi. 1950. gadā Martinsons beidzis Alūksnes ģimnāziju, 1951. gadā iestājies Latvijas Universitātes Inženierceltniecības fakultātē, 1957. gadā beidzis augstskolu, iegūstot arhitekta specialitāti. 60. gados aizrāvies ar veidošanu no māla, viņa pirmā izstāde notikusi 1964. gadā un tūlīt pat guvusi panākumus latviešu keramiķu vidē.
Vēlāk Martinsons vadījis Latvijas Mākslas akadēmijas Keramikas nodaļu, 1992. gadā ieguvis mākslas maģistra grādu. Viņš bijis Latvijas Arhitektu savienības un Mākslinieku savienības, kā arī Starptautiskās Keramikas akadēmijas Ženēvā biedrs.
1988. gadā Martinsonam piešķirts Latvijas PSR Nopelniem bagātā mākslas darbinieka goda nosaukums, gadu iepriekš viņš apbalvots ar medaļu “Par darba varonību”. 2001. gadā, jau neatkarīgajā Latvijā, Martinsons apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV šķiru.

> Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekts "Spirit of nature"

Klausīties un pašam radīt mūziku dabā – to tagad var Gaujienā, kur tapusi skanošā mūzikas taka ar astoņos pieturpunktos izvietotiem mūzikas instrumentiem, kurus katrs var paskandināt un sajust Gaujienas episko auru caur dažādu zvanu un bungu skaņām.

Tās galvenā ideja ir iedvesmoties no dabas, jo Gaujienas muižas parks ir ar izcilām ainavām bagāts, ko novērtēja arī izcilais latviešu komponists Jāzeps Vītols. Dzīvojot Gaujienas “Anniņās”, viņš baudīja šo dabas burvību un smēlās iedvesmu mūzikas radīšanai tieši dabā.
“Spirit of nature” projekta ietvaros tika izbūvēta arī āra terase koncertiem, kurus baudīt siltos vasaras vakaros Gaujienas muižas parka nogāzē.

> Centrālā Baltijas jūras reģiona programmas projekts "DIgiYouth"

Vairāki jaunieši no Ventspils bija iesaistījušies starptautiskā Centrālā Baltijas jūras reģiona programmas jauniešu uzņēmējdarbības projektā “DigiYouth” un radījuši vairākas biznesa idejas. Tostarp divi Ventspils Valsts 1. ģimnāzijas skolēni, kas ar savu radošo ideju par krāsojamām rotaļlietām “Clay Play”, 2020. gadā ieguva 1. vietu.

Clay Play
KRĀSOJĀMĀS ROTAĻLIETAS

Skolēni par savu ideju stāsta: “Clay Play ideja radās, domājot, kā izveidot krāsojamās grāmatas 3D formātā, padarot krāsošanu vēl aizraujošāku. Mūsu krāsojamās rotaļlietas ir ne vien mūsdienīgs un jauns krāsojamo grāmatu risinājums, bet arī dabai draudzīgs produkts. Mēs piešķiram papīram otru dzīves ciklu, pārstrādājot to inovatīvā, ilgtspējīgā produktā - krāsojamā rotaļlietā. Mūsu uzņēmumam rūp apkārtējā vide, tādēļ ar Clay Play nodrošinām makulatūras efektīvu pārvēršanu unikālā, zaļā produktā.
Mūsu produkts ir labākais, jo rotaļlietas ražošanā tiek otrreizēji izmantots papīrs, mūsu produkta pašizmaksa un cena ir salīdzinoši zema, tādējādi esam makam draudzīgi, kā arī aktualizējam materiālu vairākkārtēju izmantošanu''.

Sekojiet mums Facebook, lai uzzinātu par jaunumiem, ieteikumumiem, pārrobežu sadarbības

aktualitātēm un atbalsta iespējām.

Rakstu sagatavoja:
Linda Ermiča
vecākā eksperte
VARAM
Attīstības instrumentu departaments
Teritoriālās sadarbības nodaļa

